

Voorstel aan : Gemeenteraad van 29 september 2014
Door tussenkomst van : Raadscommissie van 16 september 2014
Nummer : 45
Onderwerp : Beheerplan Wegen 2014 - 2018
Bijlage(n) : 1. Beheerplan Wegen 2014-2018
2. Jaarlastdoorrekening product wegen
3. Concept raadsbesluit

Samenvatting : Het beheren en onderhouden van wegen, pleinen, fiets- en voetpaden, samengevat verhardingen, van ca 1.054.000 m² is een kostbare aangelegenheid.
De combinatie van het door u gewenste en vastgestelde kwaliteitsbeeld middels het IBOR beleid geeft ons de mogelijkheid om met beperkte middelen de verhardingen in de gemeente zodanig te kunnen onderhouden dat het op termijn niet tot kapitaalsvernietiging en hogere lasten zal leiden. Om dit te realiseren wordt er voor de jaren **2015-2018** wederom om een jaarlijks investeringskrediet gevraagd van € 580.000,-.

Voorgestelde beslissing :

- Kennis te nemen van de uitkomst van de weginspectie;
- het minimaal benodigde investeringskrediet van € 580.000,- per jaar over de periode 2015 – 2018 beschikbaar te stellen;
- deze jaarlijkse investeringen te splitsen in:
  - € 110.000,- voor slijtlagen;
  - € 165.000,- voor deklagen;
  - € 305.000,- voor rehabilitatie;
- de financiële gevolgen verwerken in de voorjaarsnota 2015.

Wat is het Beheerplan Wegen 2014-2018?

Het Beheerplan Wegen is een rapport waarin op hoofdlijnen de toestand van ons wegennet wordt omschreven. Het rapport is opgesteld door het adviesbureau Grontmij Nederland bv in samenwerking met het team Ruimtelijk Beheer. De Grontmij adviseert ons over de strategie en de kosten van het onderhouden van ons wegennet. Het rapport is als bijlage één bijgevoegd.

Het Beheerplan Wegen is van belang om de benodigde investeringskredieten te onderbouwen en dient voorts om ons als wegbeheerder handvaten te geven voor de jaarlijks op te stellen onderhoudsplannen.

Splitsing tussen uitvoering en financiën

Het lopende Beheerplan Wegen betreft de periode 2009-2013 en is (qua financiering) verlengd met één jaar. Het beschikbare krediet voor 2014 heeft u via de begroting 2014 vastgesteld. Ook dienen gemeenten vanaf 2015 nieuwe financieringsvoorschriften te hanteren (zie paragraaf Financiën). Vandaar dat we spreken over een beleidsstuk 2014-2018, maar we vragen u de beslissing te nemen over de investeringskredieten over de periode 2015-2018.

Wat staat er in?

Wij laten elke twee jaar ons volledige wegennet visueel inspecteren. Hierbij wordt onder andere gelet op zaken als: randschade, rafeling, oneffenheden, scheurvorming en verzakkingen. De laatste inspectie heeft in 2013 plaatsgevonden. Op basis van deze inspectie is de toestand van ons wegennet vastgesteld.

Op hoofdlijnen leidde de inspectie tot de volgende conclusies:

- De staat van de asfalt verharding is slechter dan een normaal onderhouden asfaltverharding. Tevens is de kwaliteit ten opzichte van het laatste beheerplan van 2008 afgenomen.
- De staat van de voetpaden van asfalt is erg wisselend. Het percentage 'zeer slecht' bedraagt 46%. De kwaliteit van de voetpaden wordt vooral aangetast door de opgroeiende boomwortels.
- De kwaliteit van de elementenverhardingen is slechter dan een normaal onderhouden wegennet. De combinatie van het percentage 'zeer slecht' en 'slecht' is 15%, dit is lager dan wat gemiddeld verwacht wordt. Ten opzichte van 2008 is de kwaliteit van de elementenverharding wel verbeterd.

In de aanleg en onderhoud van verhardingen kunnen vier stadia worden onderscheiden.

1. Aanleg van de verhardingsconstructie.
2. Klein onderhoud gericht op wegwerken plaatselijke schades
3. Groot onderhoud onder andere aanbrengen van een slijtlaag, het herstellen van schade aan elementen verharding of het vervangen van een asfaltdeklaag.
4. Rehabilitatie van de weg en eventuele herinrichting bij einde levensduur van de weg. Hierbij wordt de hele verhardings constructie inclusief fundering opgebroken en geheel opnieuw opgebouwd met nieuwe materialen.

De aanleg van nieuwe verhardingen wordt in bijna alle gevallen betaald door een project gebonden investeringskrediet bijvoorbeeld in het kader van de aanleg van een nieuwe woonwijk. De kosten van onderhoud worden betaald uit de exploitatie begroting (product wegen, straten en pleinen). Rehabilitaties worden altijd uitgevoerd in combinatie met riool vervangingen en of herinrichtingen (werk met werk). De huidige planning geeft aan dat de komende vier jaar in ieder geval de straten Jachtlaan, Nieuwe Schoolweg en Oude Hoflaan aan rehabilitatie toe zijn.

Financiën

Wat gaat ons het onderhouden van de verhardingen kosten?

Wegen van klinkers hebben het voordeel dat bij achterblijvend onderhoud geen sprake is van kapitaalvernietiging. Asphalt dat niet consequent onderhouden wordt, vraagt een steeds grotere investering naar mate het onderhoud achter blijft.

De weginspectie geeft aan dat over de periode 2014 t/m 2018 een investering van € 2.605.000,- plus jaarlijks € 60.000,- voor voorbereiding, administratie en toezicht nodig is om de onderkant van verantwoord verhardingen beheer te bereiken. De onderkant van verantwoord verhardingen beheer past ook in de strategie van IBOR zoals onlangs door u is vastgesteld. Dit betekent dat het buitengebied een lagere onderhoudskwaliteit krijgt dan andere delen van de gemeente. Veiligheid staat natuurlijk voorop. Het jaarlijkse budget voor klein onderhoud, punt 2 van de genoemde vier stadia, is hier niet in meegenomen.

Hoe willen we dit financieren?

Deze kosten worden niet direct betaald, maar middels een investering gefinancierd. Dit betekent dat deze kosten over meerdere jaren worden afgeschreven. Tot op heden hanteerden we een gemiddelde afschrijvingstermijn van 20 jaar voor zowel slijtlagen, deklagen en revalidatie. Op grond van artikel 12 BBV (besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) is dit niet meer toegestaan. We moeten voortaan afschrijven op levensduur welke is toegespitst op de betreffende maatregel. Dit betekent dat we met ingang vanaf 2015 de volgende afschrijvingstermijnen gaan hanteren:

1. Het aanbrengen van slijtlagen: 7 jaar
2. Het aanbrengen van deklagen: 14 jaar
3. Revalidatie van de verharding: 30 jaar

Voegen we hierbij de benodigde bedragen voor onderhoudskosten en personele lasten aan toe dan ontstaat de volgende financieringsbehoefte:

1. Slijtlagen: € 100.000,- + € 10.000,- = € 110.000,- in 7 jaar afschrijven
2. Deklagen: € 150.000,- + € 15.000,- = € 165.000,- in 14 jaar afschrijven
3. Revalidatie: € 270.000,- + € 35.000,- = € 305.000,- in 30 jaar afschrijven

In de loop van 2014 zullen we u een gewijzigde financiële verordening aanbieden waarin deze aangepaste afschrijvingstermijnen zijn opgenomen.

U heeft in 2012 bij het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP 2012-2017) ook een bijbehorende financiering van € 168.000,- per jaar, jaarlijks te indexeren, vastgesteld. Dit is het krediet "Maatregelen Verkeersveiligheid". De bijbehorende kapitaallast wordt ook onder het product Wegen, Straten en Pleinen toegerekend. Om ook hiervoor een juiste afschrijvingssystematiek te hanteren, stellen we de huidige termijn van 20 jaar afschrijving ook gelijk aan de 30 jaar afschrijving aan die van revalidaties.

Lasten ontwikkeling op lange termijn

De genoemde investeringen en afschrijvingstermijnen leiden tot de (bijlage 2) getoonde lasten ontwikkeling op de lange termijn. Dit betreft dus de kapitaallasten van de in het verleden gedane investeringen met daarbij de financiering van de investeringen vanaf 2015.

Wij hebben de exploitatielasten, kapitaallasten van lopende investeringen wegverhardingen maatregelen verkeersveiligheid vanaf 2015 en kapitaallasten van investeringen wegvervangingen vanaf 2015 doorgerekend (zie bijlage 2). Hierbij hebben wij een jaarlijkse investering van € 580.000,- in wegverhardingen en € 180.000,- in maatregelen verkeersveiligheid als uitgangspunt genomen.

Het blijkt dat de jaarlasten van 2,4 miljoen in 2015 naar 2,7 miljoen in 2023 zullen stijgen. Daarna nemen de lasten af naar 2,4 miljoen in 2032, om vervolgens op dat niveau te stabiliseren.

In de bijlage is ook zichtbaar de lasten ontwikkeling van verkeersmaatregelen en projecten, zoals aanleg spoortunnel, de upgrading van de Meerweg en de terreininrichting rond scholen. Het blijkt dat deze investeringen voor 73% verantwoordelijk zijn voor de lastenstijging. Het betreft incidentele projecten waar eerder over is besloten. De stijging van de jaarlasten wordt maar zeer beperkt (9%) veroorzaakt door het Beheerplan Wegen.

Schematisch ziet het er dan als volgt uit:

Benodigde jaarlijkse investeringskredieten wegen

Omschrijving	Derden	Inzet eigen personeel	Totale jaarlijkse investering
Vervanging slijtlagen wegen	100.000	10.000	110.000
Vervanging deklagen wegen	150.000	15.000	165.000
Rehabilitatie wegen	270.000	35.000	305.000
Totaal jaarlijkse investering	520.000	60.000	580.000

Te ramen investeringskredieten tijdens looptijd Beheerplan Wegen (periode 2015 t/m 2018).

Omschrijving nieuw/gewijzigd investeringskrediet	Bedrag	Investeringsjaar	Afschrijvings termijn	Kapitaallast (1e jaar afschrijving)
Vervanging slijtlagen wegen 2015	165.000	2015	7	32.316 (2017)
Vervanging deklagen wegen 2015	110.000	2015	14	13.687 (2017)
Rehabilitaties wegen 2015	305.000	2015	30	26.332 (2017)
Maatregelen verkeersveiligheid 2015	168.000	2015	30	14.504 (2017)
Vervanging slijtlagen wegen 2016	165.000	2016	7	32.316 (2018)
Vervanging deklagen wegen 2016	110.000	2016	14	13.687 (2018)
Rehabilitaties wegen 2016	305.000	2016	30	26.332 (2018)
Maatregelen verkeersveiligheid 2016	171.360	2016	30	14.794 (2018)
Vervanging slijtlagen wegen 2017	165.000	2017	7	32.316 (2019)
Vervanging deklagen wegen 2017	110.000	2017	14	13.687 (2019)
Rehabilitaties wegen 2017	305.000	2017	30	26.332 (2019)
Maatregelen verkeersveiligheid 2017	174.787	2017	30	15.090 (2019)
Vervanging slijtlagen wegen 2018	165.000	2018	7	32.316 (2020)
Vervanging deklagen wegen 2018	110.000	2018	14	13.687 (2020)
Rehabilitaties wegen 2018	305.000	2018	30	26.332 (2020)
Maatregelen verkeersveiligheid 2018	178.283	2018	30	15.392 (2020)
Totaal	3.012.430			

Omschrijving vervallen/gewijzigd investeringskrediet	Bedrag	Investeringsjaar	Afschrijvingstermijn	Kapitaallast (1e jaar afschrijving)
Groot onderhoud wegen 2015	580.000	2015	20	59.740 (2017)
Maatregelen verkeersveiligheid 2015	168.000	2015	20	17.304 (2017)
Maatregelen verkeersveiligheid 2016	171.360	2016	20	17.650 (2018)
Maatregelen verkeersveiligheid 2017	174.787	2017	20	18.003 (2019)
Totaal	1.094.147			

Genoemde investeringen hebben een realisatietermijn van circa twee jaar.

Communicatie

Er zijn twee verschillende communicatie doelen: Communicatie over dit besluit en vervolgens over de uitvoering hiervan.

Communicatie over de uitvoering van het besluit:

Bij de daadwerkelijke uitvoering van de civieltechnische werken vanuit het onderhoudsprogramma zullen we - zoals gebruikelijk - passende communicatie met de direct betrokkenen plaatsvinden. Variërend van een briefje in de brievenbus bij kleine werkzaamheden tot bewonersavonden en enquêtes bij de grote reconstructies. Ook worden noemenswaardige projecten op de website geplaatst.

Samenvattend

Het beheren en onderhouden van wegen, pleinen, fiets- en voetpaden, samengevat verhardingen, van ca 1.054.000 m² is een kostbare aangelegenheid.

De combinatie van het door u gewenste en vastgestelde kwaliteitsbeeld middels het IBOR beleid geeft ons de mogelijkheid om met beperkte middelen de verhardingen in de gemeente zodanig te kunnen onderhouden dat het op termijn niet tot kapitaalsvernietiging en hogere lasten zal leiden.

Voorstel:

Wij stellen u voor:

- kennis te nemen van de uitkomst van de weginspectie;
- het minimaal benodigde investeringskrediet van € 580.000,- per jaar over de periode 2015 – 2018 beschikbaar te stellen;
- deze jaarlijkse investeringen te splitsen in:
  - € 110.000,- voor slijtlagen;
  - € 165.000,- voor deklagen;
  - € 305.000,- voor rehabilitatie;
- de financiële gevolgen verwerken in de voorjaarsnota 2015.

Haren, 25 augustus 2014

burgemeester en wethouders,

mr. M.P. de Wilde,
secretaris

J.G. Vlietstra,
burgemeester